

Ks. mgr Michał Perek, *Gojenie ran. Geneza i działalność komisji mieszanej do spraw dialogu teologicznego pomiędzy Kościołem Rzymskokatolickim i Kościołem Starokatolickim Mariawitów. Posłowie ks. prof. dr hab. Henryk Seweryniak, Katolicy i mariawici. Przyczynek do dziejów dialogu społeczno-religijnego*, Płocki Instytut Wydawniczy, Płock 2024, ss. 158.

Myślę, że Płock i diecezja płocka wraz z seminarium, a także wszyscy zaangażowani w dialog katolicko-mariawicki czekali na książkę ks. Michała Perka, zatytułowaną „**Gojenie ran. Geneza i działalność komisji mieszanej do spraw dialogu teologicznego pomiędzy Kościołem Rzymskokatolickim i Kościołem Starokatolickim Mariawitów**”. Ona w gruncie rzeczy jest im dedykowana. Jej autor wydobywa wszystkie dokumenty dotyczące tego trudnego dialogu, porządkuje je w trzech rozdziałach, niczym w trzech aktach dramatu i ukazuje w sposób całościowy, chronologicznie, niczego nie pomijając. Przedkładane studium jest niezwykle ważne przynajmniej z kilku powodów.

Po pierwsze, jest ujęciem badanego zagadnienia z perspektywy historycznej, co oznacza, że magistrant znakomicie orientuje się w historii wydarzeń, odtwarza je, porządkuje ich przebieg i komentuje.

Po drugie, poza historią kluczowa pozostaje oczywiście teologia i jej rozumienie w obu Kościołach. Ks. Michał Perek ukazuje teologiczne różnice, niczego nie pomijając, drogi teologicznego dialogu oraz możliwości porozumienia się w najważniejszych sprawach.

Po trzecie, kwestia źródeł, według mnie kluczowa. Magistrant nie tylko zbiera je i porządkuje chronologicznie i merytorycznie, ale potrafi je skomentować, pracuje na nich, nie przegaduje ich, daje im możliwość pełnego zaistnienia. Dopowiedzmy, że dociera do archiwum bp. Dembowskiego oraz ks. prof. H. Seweryniaka, a także innych mniej znanych i często niepublikowanych tekstów.

Po czwarte, metodologia. Jest mocną stroną tej publikacja. Wystarczy zerknąć na plan i bibliografię, by przekonać się, że mamy do czynienia ze studium nowatorskim i teologicznie dojrzałym.

To wszystko decyduje o wadze przedkładanego studium.

Integralną częścią recenzowanej pracy pozostaje posłowie, zatytułowane „**Katolicy i mariawici. Przyczynek do dziejów dialogu społeczno-religijnego**”, autorstwa ks. prof. dr. hab. Henryka Seweryniaka, wybitnego teologa fundamentalnego i ekumenisty, uczestnika dialogu bilateralnego

oraz wnikliwego badacza tematyki mariawickiej. W rozległym szkicu rozciągającym się w studium od s. 109 do s. 147, płocki teolog szczegółowo kreśli dzieje spotkań katolicko-mariawickich. Możemy je nazwać za Autorem prawdziwym exodusem, który wiedzie od konfliktu do dialogu. Bez wspomnianego posłowania trudno byłoby zrozumieć meandry spotkań, temperaturę sporów, a także sam dialog, który wykuwał się w bólu i łzach. Chociaż esej ks. prof. Henryka Seweryniaka utrzymany jest w tonie osobistym, to Autor nigdy nie traci z oczu istoty rzeczy, a jest nią PRAWDA, dotycząca nie tylko dziejów relacji katolicko-mariawickiej, ale także samej genezy mariawityzmu. Relacjonując zarówno sprawy formalne, czyli dojrzewanie do dialogu, a potem kształtowanie się samej komisji i jej działania, jak i własne doświadczenia, będącą integralną częścią pracy teologiczno-duszpasterskiej, płocki ekumenista pozostaje wierny źródłom, które gromadzi, analizuje i interpretuje. Jego intelektualną postawę cechuje uczciwość i maksymalizm. Nie zadowala się połowicznymi odpowiedziami. Nie chodzi mu jedynie o załagodzenie sporu. Liczy się dla niego tylko PRAWDA. Jej szuka najpierw w płockich archiwach, a potem w *Tabularium* Kongregacji Nauki Wiary (obecnie Dykasterii). Chce bowiem możliwie najdokładniej zbadać kwestię mariawicką. Zdaje bowiem sobie sprawę, że bez ustalania chronologii i przyczyn sporu, a potem rozłamu, co pozwalają uczynić dopiero rzymskie źródła, nie jesteśmy w stanie ustalić punktu wyjścia i punktu dojścia prowadzonego dialogu.

Ostatecznie esej, napisany z niezwykłą wprost erudycją, w mojej ocenie przybiera postać apologii własnego życia. Ks. prof. Henryk Seweryniak, niczym św. John Henry Newman w „Apologia pro vita sua”, musi się wytłumaczyć nie tylko z własnych poszukiwań w rzymskich archiwach, z tekstów i prac, które na bazie tych badań opublikował, ale przede wszystkich z PRAWDY, która nie pozwoliła mu myśleć i pisać inaczej. Zdaniem płockiego teologa ekumenia jest możliwa, ale nie za cenę prawdy, a jedynie w jej świetle.

Ks. Przemysław Artemiuk